191 24 V 70

EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET
12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.) Hans Schöier
Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis,
sissekäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 46
Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 28650
Tellimishinnad:
Aasta .... kr. 147:—
Termin (4 kuud) ...... kr. 53:—
Kuu .... kr. 15:—
Kuulutusehind 75 ööri mm.
Arikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1970

Eskilstuna-Kuriren
Laupäeval, 6. juunil 1970
Upplaga C
Nr. 128 (3412)

Vene laevastik ohuks läänele
Hiljutiste manöövrite taust

Lenini 100. sünni-aastapäeva tähistamiseks korraldas N. Liit kõigil maailmameredel manöövrid "Okean", et demonstreerida oma militaar-merevõimu. Ennekõike olid need nn. elektron-manöövrid, et katsetada uue tehnika rakendamist. Sellele viitab ka N. Liidu mereväe ülemjuhataja admiral Sergei Gorshkovi intervjuu ajalehele "Izvestija" ja artiklite seeria armee-ajalehes Krasnaja Svesda, kus näidati, et Venemaa ei olevat enam "vaala vastu võitlev elevant" (W. Churchill), vaid olevat ka nüüd sõjaline suurvõim merel.

USA andmeil kuulub N. Liidule tänepäeval maailma suurim kalalaevastik, mis samaaegselt on ka luure- ja okeanograafiline uurimislaevastik. Ka okeanograafilised erilaevad teostavad luuret. Oma sõjalaevastiku osas seisab N. Liit maailmas teisel kohal ja kaubalaevastiku osas kuuendal kohal.

Ta kaubalaevastiku koosseisu kuulub praegu 1400 laeva kogutonnaazhiga 10,4 miljonit bruttoregistertonni (1950 — 1,9 miljonit brt.). Need laevad, mis võivad olla ühtlasi ka sõjalaevad, külastavad korrapäraselt 600 sadamat 90 riigis. On loomulik, et ka igal kaubalaeval on kaasas oma KGB luureteenistus ja -seadmestik.

Reisilaevu, mis käigus kokku 150 liinil (kogupikkuses 120.000 meremiili), on N. Liidul 175. Kalalaevade arv tõuseb üle 4000. Juba 1964.a. püüdsid need laevad luureteenistuse kõrval ka 5,4 miljonit tonni kala.

Selle laevastiku loomiseks investeeris Moskva 5 miljardit dollarit.

Uurimislaevastiku koosseisu kuulub 200 erilaeva, milledest üks silmapaistvamaid "Akadeemik Knipovitsh" oma 13 pardalaboratooriumi ja 30.000 meremiili ulatuva tegevusraadiusega.

Lääne-saksa ajakiri "Der Spiegel" (nr. 18, 1970) näitab, et praegu kuulub N. Liidu sõjalaevastiku koosseisu 357 allveelaeva (neist aatom-allveelaevu 55), 10 rakett-ristlejat, 17 tavalist ristlejat, 26 rakett-hävitajat, 73 tavalist hävitajat, 115 fregatt.laeva, 320 miinilaeva, 735 kiirpaati, 318 varustuslaeva ja 2 helikopterite kandjat.

Üks USA kongressi erkomisjon näitas võrdlevalt, et samal ajal, kui USA 894-st sõjalaevast 121 on vanemad kui 19 aastat, on N. Liidu 1575-st sõjalaevast ainult 2 vanemad kui 19 aastat ja ainult 69 vanemad kui 15 aastat. N. Liidu 357-st allveelaevast ei olevat ükski vanem kui 14 aastat. USA 146-st allveelaevast on aga 69 vanemad kui 21 aastat. See on hoiatus USA-le: mitte kaotada ülevõimu merel.

Ei ole kahtlust, et nõukogude sõjalaevastik on ohuks maailmale.

Seda eriti nüüd Vahemere rumis, kus vene sõjalaevade arv tõuseb juba üle 60 (neist 12 hävitajat, 1 ristleja, 8 allveelaeva ja 11 miinilaeva).

Lisaks kindlatele üksustele opereerivad Vahemeres vahete-vahel veel neli maandumislaeva (neist kaks tüübist "Alligator", mis võtavad peale ühe motoriseeritud pataljoni) ja helikopterite kandja "Moskva" (ühe ristleja ja lennukikandja kombinatsioon), mis võtab pardale 20 helikopterit ja rohkel hulgal õhutõrje rakette.

Vene sõjalaevastikku Vahemeres täiendavad ja toetavad Araabia maades asuvad nõukogude lennubaasid, milledest suurim Kairo, kust stardivad TU-16 pommilennukid. Ka ka-

Järg. lhk. 2.

EÜS-lasi üle ATLANDI

NEW YORK (EPL) — Juunikuul toimub Eesti Üliõpilaste Seltsi 100 aasta juubeli ülemaailmne tähistamine New Yorgis. Külalisi sõidab pidustusteks kohale selle vanima Eesti Üliõpilasorganisatsiooni liikmete perest eriti rohkesti Rootsist ja Kanadast.

Pidustuste kava on juubeli-jumalateenistus, mis peetakse laupäeval, 20. juunil kell 3 Lexington Ave. kirikus. Tervituskõne altarist peab Inglismaa praost dr. Jaak Taul, jutlustab praost R. Kiviranna. Teenistusel on muusikaline osa. Jumalateenistusele on kutsutud ka organisatsioonide esindajad ja New Yorgi ja ümbruskonna eestlaskond.

Karikaturistid konverentsil

LONDON (EPL) — Rahvusvahelise nimega eesti karikaturist ja USA Pulitzer-auhinna laureaat Edmund Valtman viibis Londonis rahvusvahelisel karikaturistide konverentsil.

Ameerikast oli kohal 60 karikaturisti, sadakond inglast, ja esindajaid oli rohkesti veel Lääne-Saksamaalt, Rootsist, Hollandist, Austriast, Jugoslaaviast, Liibanonist jne. Kui Briti peaminister Wilson kongressi avas, tegid karikaturistid temast karikatuure, ka Edmund Valtman. Muhelev peaminister signeeris selle karikatuuri isiklikult.

Seoses konverentsiga toimus Londonis rida karikatuuride näitusi.USA osavõtjate näitusel USA suursaatkonnas oli esindatud ka Edmund Valtman.

Karikaturistid olid külalisteks ka Briti kuulsa humoristliku ajakirja "Punch" juures.

Valtman töötab Hartford Times'i juures ja ta ülesandeks on kuus korda nädalas aktuaalset poliitikat omal viisil kommenteerida. Tema karikatuurid ilmuvad hiljem kontserni teistes lehtedes. Valtman on eriti tuntud oma kommunismivastaste karikatuuridega.

Ettevalmistused eesti skautliku nooruse maailmalaagriks on Kanadas eriti intensiivsed. "Jõekääru" noortealal toimus juba esimene treeninglaager. Vasakul üleval laagrist osavõtnud skautide rivi. Keskel vasakul: gaidid on treeninguks ülesrivistunud. Paremal: gaidipere laulutunni vaheajal.

Peaminister Olof Palme

Palme sugulusside teispoole Läänemerd

New Yorgi Vaba Eesti Sõna on Rootsi peaministri Olof Palme külaskäigu puhul Ühendriikidesse lähemalt vaadelnud tema päritolu ja leidnud õige mitmeid sidemeid, mis suguvõsal on olnud Lätiga ja Soomega.

Vaba Eesti Sõna jutustab:

— Rootsi uus peaminister on, nagu juba varem teatatud, Rootsi aadlisuguvõsast. Ja nagu Rootsi aadlikud ikka, on neil tihedad sugulussidemed üle kogu Läänemere-piirkonna. Kuna Palmed algselt pärinevad Hollandist, on võimalik, et neil pole olnud oma haru Eestis ja Lätis, nagu on olnud Wrangellidel, Sydovitel, Krusenstjernadel jt. Rootsimaa von'idel. Küll aga on Palmed korduvalt üle mere kosjas käinud.

Olof Palme vanaisa Sven Theodor Palme oli tuntud Soome sõber ja abielluski Soomes sealse aadlineiu Hanna von Borniga. Peaministri isa ja onu ongi Soomes, Porvoo lähedal sündinud. Eestlastele on huvitav teada, et see onu võttis vabatahtlikuna osa Soome vabadussõjast ja langes a. 1918 punaste vastu võideldes Tampere lähedal. Võib-olla tema mälestuseks anti ta eesnimi Olof edasi praegusele Rootsi peaministrile, kui see sündis mõned head aastad pärast sõja lõppu.

Olof Palme isapoolsel suguvõsal on veel paar põnevat sugulussidet. Vanaema Hanna von Borni üks esiisadest (Hanna vanaema isa) oli kuulus Soome piiskop ja rootsikeelne luuletaja Franz Mikael Franzén. Viimane oli oma ema vanemate poolt soome-urgi talupoeg Savost — Suhonen. Teine põnev side pärinev vanaisa Sven Theodor Palme õe poolelt, kes abiellus Inglismaal töötava hindu arstiga. Sellest abielust sündinud poeg, Rootsi praeguse peaministri Olof Palme isa nõbu, aga oli Suur-Britannia kommunistliku partei asutaja liige ja juhtiv tegelane!

Nime all Raji Palme Dutt leiame ta koguni kodumaal ilmunud Eesti kirjanduse ajaloo kolmandast köitest, kuhu ta, tõsi küll, pole pääsnud oma teenete põhjal, vaid tänu oma naisele, kes oli eestlanna, tuntud kirjaniku Hella Vuolijõe õde Salme Anette Murrik (1888—1964). Salme oli Moskvas õppides omandanud kommunistliku meelsuse ja olnud esmalt

Järg. lhk. 2.

Metsakodu suviharjapidu

Järjekordne Suviharjapidu Metsakodus jaanipäeval, 20. juunil saab kavalt kujunema ühedaks ja mitmekesiseks nagu alati.

Vabaõhu-jumalateenistuse peab õp. Takkel Gävlest, lauludega esineb bass V. Jürisoo Stockholmist. Toimub võrkpallivõistlusi, eesti gaidluse 50-aasta juubeli tähistamist, "laanelaat" jm. Köetakse sauna, paadid külaliste käsutuses, golfirajad avatud, avatud autode parkimise ja telkide püstitamise võimalused, ning lõpp-akordiks jaanituli-lõkkeõhtu Ao Vaksi juhatusel. Jalakeerutus.

USA-ajakirjanik jutustab II:

Punased saksa miiniväljades põgenemisel Tallinnast 1941

Kaulus USA ajakirjanik ja end. Moskva-korrespondent William Salisbury kirjeldab üksikasjaliselt venelaste taganemistragöödiat Tallinnast a. 1941. Tema jutustuse esimene osa ilmus Eesti Päevalehes eelmisel nädalal.

Tallinnast lahkuvad 190 laeva jagati nelja konvoisse. Laevad rivistusid Tallinna reidile, oodates lahkumiskäsku. Sakslased ei andnud põgenikele rahu ning häirisid neid pidevalt kahuritulega. Kell 11.30 anti korraldus keskpäeva ajal teel asumiseks. Konvoidel oli ees raske 220 miili pikkune teekond, mis kulges piki Soome lahte, mille mõlemad kaldad olid sakslaste valduses. 75 miili sellest mereteekonnast siirdus läbi ohtlikkude miiniväljade.

Lisaks miiniväljadele tuli valvel olla ka saksa lennukite eest, kuna laevad ei saanud loota vene õhujõudude kaitsele enne Kroonlinna lanistele jõudmist.

Varsti pärast keskpäeva asusid esimesed laevad teele. Esimene konvoi koosnes üheksast sõjaväe transportlaevast, kaasaarvatud "Vironia", ja kolmest allveelaevast, viiest traalerist, viiest miinilaevast ja viiest rannavalvelaevast. Saatelaevade juhiks oli torpeedopaat "Surovõi".

Admiral Pantelejev oli "Minski" pardal ning ta märkas murega, et kõik laevad olid viimase võimaluseni põgenikest täis kiilutud — laeva tekkidel oli olnud näha enam ühtegi vaba kohta. Esimesele konvoile järgnes teine, mille juhiks oli "Kasahstan".

Esimene ja teine konvoi olid just hakanud liikuma kui laevad saavutasid esimese kontakti saksa miinidega. "See on alles algus", märkis üks ohvitser "Minski" komandosillal.

Admiral Pantelejev suunas oma pikksilma Tallinna siluetile. Umbes kell 1.35 langes punalipp ajaloolisest Pikk Hermani tornist ning selle asemele "heisati kodanlise Eesti trikoloor" — nagu märgib Salisbury oma raamatus.

Kell 1 p.l. alustas liikumist konvoi nr. 4, mis koosnes üheksast laevast, nende hulgas iseliikuvad praamid ja vedurlaevad. Seda konvoid kaitsesid kaks rannavalvelaeva ning üheksa traalerit. Konvoi number 2, mille koosseisu kuulusid kümme suurt transportlaeva, neli miinilaeva, üheksa traalerit ja neli kahurpaati, hakkas uuesti liikuma kell 2.50.

Kümme minutit hiljem anti edasisõidu käsk ka konvoi nr. 3-le, mis oli oma koosseisult kõige suurem, kuna sinna kuulusid üheksa suurt transportlaeva, millede saateks olid ette nähtud viis kahurlaeva ning rannakaitselaeva ja kaheksa traalerit.

Konvoiga ühinesid kaks suurt transportlaeva, mis olid saabunud Paldiskist sealt evakueeritud garnisoniga.

Laevad liikusid alul põhja poole, küll keerasid siis itta. Sadamast väljumisel lasid venelased mitu laeva põhja, et lülitada Tallinna sadamast mõneks ajaks rivist välja. Nii uputati sadama sissepääsu läheduses "Amur" ja "Gasma" ning Miinisadama sissekäigu juurde vedurlaev "Mardus". Lahkumisel lasid kolm miinilaeva ka sadama ümbrusse miine vette, et takistada sakslaste laevaliiklust.

Kell 4 p.l. hiivas ankru ka Balti merelaevastiku sõjalaevastik. Selle koosseisu kuulusid viis traalerit, ristlejad "Kirov" ja "Leningrad", terve rida miinilaevu, allveelaevu ja teisi sõjalaevu. Kogusummas oli selle laevastiku koosseisus 28 laeva, kaasaarvatud päästelaevad ja jäälõhkujad.

Kell 5.15 lahkus Tallinna sadama piirkonnast koos saatelaevadega ka hävitaja "Minsk", mille pardal oli ka admiral Pantelejev, kes viibis kogu aeg komandosillal ja jälgis pikksilma abil oma ees liikuvate laevade rodu, mis venis 15 miilile.

Saksa lennuvägi alustas peagi konvei ründamisega ning esimese lennurünnaku ohvirna vajus Soome lahe lainetesse transportlaev "Ella".

Naissaar ja Aegna oli jäetud nüüd juba kaugele selja taha ning konvoid jõudsid miinidest täiskülvatud vetesse. Laevad paigutasid välja miinitraalimise aparaadid. Õhtusöögi ajal toimus uus saksa lennukite rünnak. "Vironia" õhukaitsekahurid paukusid vahetpidamatult. Laev muutis pidevalt kurssi, et hoiduda

Järg. lhk. 2

ERF esimees oli Londonis

Paar nädalat viibis Londonis Eesti Rahvusfond Rootsis esimees mag. Endel Krepp, et külastada oma sõpru ja töötada mitmes raamatukogus ja uurimiskeskuses välispoliitiliste materjalide hankimisel.

Mag. Krepp saabus mõne päeva eest tagasi Stockholmi.

Rahvusliku Parempoolse Rühma töökonverentsist osavõtjaid Bankerydis enne koduteele asumist. Pildil I rida vasakult: R. Paglant, A. Jürimäe, O. Muruk, II rida: H. Leis, A. Paglant, H. Uukareda, T. Ausmaa, V. Vabi, III rida: E. Märtin, P. Puusepp, G. Tomander, A. Uukareda, G. Hein, S. Hein, V. Pielbusch, E. Aibast, IV rida: M. Jüris, E. Vares, F. Kello, A. Estra ja V. Rooman. (Foto: Elmar Märtin)

EPK ja RPR arutasid ühiskonnaküsimusi

BANKERYD (EPL) — 20. ja 21. mail kogunesid parempoolse maailmavaatega eestlaste esindajad Eesti Põllumeeste Kogudest ja Esinduse Rahvuslikust Parempoolsest Ryhmast Bankerydi, kus Centrum-baari ruumides ühiselt arutati eesti ühiskonna probleeme. Toimus EPK peakoosolek, kus esindatud oli 128 häält.

Pärast koosolekut toimus Rahvusliku Parempoolse rühma konverents. Kuna ees seisavad Rootsi Eestlaste Esinduse üldvalimised, siis arutati ka nende teostamist, arvestades, et hääletustulemustest olenevad suurelt osalt organiseeritud eestlaste ühiskonna edasielamise tingimused.

Täiskogu koosolek algas kodumaal kehtinud kombe kohaselt lühipalvusega, mida pidas Felix Kello. Mälestati surma läbi lahkunuid.

Koosoleku avas esimees Ruut Paglant, keda valiti koosoleku juhatajaks ja protokollijaks F. Kello.

Põllumeeste kogude tööpanusest ja osatähtsusest meie ühiskondliku tegevuse arengule ning poliitilises võitluses andis lühi ülevaate R. Paglant, kes oma sõnavõtus juhtis tähelepanu Rootsi ühiskondliku elu järjest vasakpoolsemaks muutumisele, mille kannul käib vägivald ja kehtivaist seadustest kõrvale kaldumine.

Seepärast peaks olema meie ühiseks püüdeks selgituse ja kasvatuslikke abinõudega mõjutada eesti kasvavat noorust äärmuslaste mõju alla sattumast.

Meie vasakkalduvustega noored võiks selle asemel oma energiat kasutada kodumaal okupatsiooni surve all õppivate noorte õppetingimuste, korteri-olude ja vabaajal tasuta töötamise vastu protesteerimiseks, ütles kõneleja.

Nagu sõnavõttudest selgus on põllumeeste kogude poolt noorte kooskäimise ja tegevuse võimaluste soodustamiseks tõhusalt kaasa aidatud, näiteks Göteborgi PK poolt. Eriti aktiivselt on abistanud Keskjuhatuse liige E. Aibast ja majanduslikult, kuid ka tööpanusega F. Kello. Aru-

Järg. lhk. 2

Toronto Eesti Rahvatantsurühm "Kungla" korraldas äsja menuka mai-balli. Pildil näeme peo korraldajaid ja rahvatantsurühma liikmeid ballimeeleolus.

EPL *6. juunil 1970*

RELVADE KAHEKÕNE

Aatomiajastu moodsate relvade areng tekitab maailmale üha suuremat muret. Ühendriigid on olnud sunnitud pidama tohutut võistlust N. Liiduga, et vene kommunistlikku agressiooni vaos hoida. USA monopol tuumapommide alal kestis teatavasti ainult lühikest aega pärast Teist maailmasõda. Venelastel oli võrdlemisi kiiresti läinud korda ameeriklaste saladuse jälgedele pääseda. Võidujooks muutus dramaatiliseks 1957 sügisel, mil vene Sputnikute lennutamisest ilmnes, et N. Liit on võimeline rakendama interkontinentaalseid tuumarakette. See tähendas, et ameerika strateegiline pommituslennuvägi kui peamine tegur USA heidutuspoliitikas oli otseselt ohustatud oma baasides. Vene ähvardusele vastas USA omapoolsete rakettide arendamisega, suurendades ühtlasi arvuliselt pommituslennukeid, mis pidevalt olid alarmikorras ja viibisid lennus.

Need abinõud kindlustasid Ühendriikide üleolekut mõneks ajaks sedarohkem, et lisaks Minuteman-rakettidele tulid kasutamisele Polaris-allveelaevad oma tuumrelvadega. Heidutustasakaalu teenisid nüüd kaks pooltu kommulikult julgestatud Polaris-allveelaevad ja interkontinentaalsed Minuteman-raketid, mis olid paigutatud maa-alustesse silodesse ja niiviisi olid kaitstud Nõukogude tollaegsete rakettide vastu. Ent aastal 1965 laiendasid venelased oma raketiprogrammi, asudes samuti Polaris-tüüpi allveelaevade ehitamisele. Nad hakkasid ühtlasi arendama oma SS-9 rakette, mille purustusjõud ületas ameerika Minuteman-raketi ümmarguselt kümnekordselt. Tasakaal lõi uuesti kõikuma, kuna Minuteman-silod ei vastanud niisugusele purustusjõule ja seepärast oli vaja võtta abinõusid nende kaitseks erilise raketitõrje abil.

N. Liit omalt poolt oli niisuguse tõrjesüsteemi väljaehitamisele asunud juba palju varem, nimelt kuuekümnendate aastate algul. See tähendas, et ta oli ühtaegu kandnud hoolt nii ofensiivsete kui defensiivsete tuumrelvade arendamise eest. President Nixon puudutas seda küsimust oma välispoliitilises programmis tänavu veebruaris, tuues võrdlevaid andmeid.

Aastal 1965 oli kontinentidevahelisi rakette USA-l 934 ja N. Liidul 224. Käesoleva aasta lõpuks omab USA neid 1054 ja N. Liit 1290. Allveelaevade relvastuses oli viis aastat tagasi ballistilisi rakette USA poolel 464 ja N. Liidus 107. Tänavu on USA-l neid 656 ja N. Liidul 300. President Nixon leidis, et N. Liidu strateegiliste relvade käimasolev arendamine tõstab loomulikult tõsise küsimuse, mis on selle eesmärgiks ja kuivõrd see ohustab USA-d ja tema liitlasi.

Küsimuse juurde on vahepeal mitmel puhul tagasi tulnud ka USA kaitseminister Laird. Tema sõnavõttudest selgub, et N. Liidu pingutused ei ole piirdunud üleoleku saavutamisega mandritevaheliste rakettide alal. Nüüd käib hoogtöö allveelaevade ehitamisel, mis vastavad Polaris-tüübile. Nende relvastuses on 16 raketti laskeulatusega 1200 meremiili, s.o. natuke üle 2000 kilomeetri. Neid allveelaevu ehitatakse suures laevatehases Severodvinski lähedal ja ühes väiksemas. Seni on seal toodetud kaheksa allveelaeva aastas, kuid tõenäolikult võib too arv märgatavalt suureneda. See tähendab, et juba seitsmekümnendate aastate keskpaigas jõuab N. Liit järele ameerika Polaris-allveelaevade arvule, mis on endiselt 41. USA ei kavatse oma arvu ka suurendada, kuid viib neist 31 tükki üle nn. Poseidon-klassi, kus relvastuseks on mitmelaengulised MIRV-raketid.

Nonda on enam kui kahe aastakümne kestel käinud relvade kahekõne USA ja N. Liidu vahel, ilma et selle lõppu oleks ette näha. USA valitsusringkondades pannakse praegu suuri lootusi Viinis toimuvatele läbirääkimistele strateegiliste relvade piiramiseks. Ometi näitab areng, et N. Liit pole hoolinud ei tohututest kuludest ega tööst ja vaevast, et tuumrelvade poolest Ühendriikidele mitte ainult järele jõuda, vaid neist ka mööda minna. Seda silmas pidades ei või N. Liidul ühenduses läbirääkimistega Viinis olla muud sihti kui vastaspoolt petta ja niiviisi kiiremini oma eesmärgini jõuda. Aastakümneid kestnud relvade kahekõne ei luba muud järeldust teha.

A.K.

Vene laevastik

Algus lk. 1

sutab N. Liit Port Saidi ja Alexandria sadamaid, kus nüüd Moskva kasutada ka Lääne-Saksamaa poolt Egiptusele ehitatud kuivdokid. El Alameini lähedal asub üks N. Liidu suur materjalide ja järelveolaager, mida valvavad egiptuse ja vene jalaväelased. Süürias on N. Liidul kasutada Latakja sadam ning Alzheerias (Blidas ja Tebessas) asuvad N. Liidu transportlennukite baasid.

N. Liidu mereväe viijana selle praegusele tasemele esineb admiral Gorshkov, kes mereväe ülemjuhatajaks nimetati a. 1956. Tema algatusel ehitati uued aatom-allveelaevad tüübist "H" (kiirus kuni 30 meremiili, pardal 9 rakett-torpeedot), kiirpaadid tüübist "Osa" (herilane) ja "Komar" (sääsk). Ka rakendas Gorshkov kõik laevatehased sõjalaevade tootmisele, kuna kauba- ja reisilaevad telliti välismaalt.

N. Liidu aatom-allveelaevadest omab osa relvastusena ka kaugmaa raketid.

Igal sõjalaeval on politohvitser, kes kindlustab raudse distsipliini. Ka on mereväe ohvitseride palgad kõrged. Näiteks teenib juba leitnant ligikaudu 600 dollarit kuus. Kokku kuulub N. Liidu mereväe koosseisu 465.000 meest (Lääne-Saksa 34.000 vastu). Aastal 1964 loodi ka musta baretti kandev mere-jalavägi.

N. Liidu merevägi, peakorter Leningradis, jaguneb neljaks laevastikuks. Need on: Põhja-Jäämere laevastik (peakorter Severomorskis, ülemjuhataja admiral Lobov), Baltimere laevastik (peakorter Pillaus, ülemjuhataja admiral Mihhailin), Musta mere laevastik (peakorter Sevastoopolis, ülemjuhataja viitseadmiral Sõssojev) ja Vaikse ookeani laevastik (peakorter Vladiwostokis, ülemjuhataja viitseadmiral Smirnov). Baltimere laevastikku kuulub vähemalt 200 kiirpaati, 70—90 allveelaeva, 35 hävitajat, 4—5 ristlejat ja hulk maandusmislaevu. Musta mere laevstikku kuuluvad ka mõlemad helikopterite kandjad: "Moskva" ja "Leningrad".

Laevastiku kaitset teostab merelennuvägi WWS-WMF.

Palme sugulusside

Algus lk. 1

abielus soomlase Eino Pekkalaga, enne kui tast sai Salme Palme-Dutt. Kirjanduse ajaloost võib lugeda, et Salme Murrikult on järele jäänud postuumne luuletuskogu ja et ta on kirjutanud ka ingliskeelseid teoseid.

Kui Palme on isa poolt seega saanud soome verd ja võib ennast pidada vastavalt tujule veerand- või pool-soomlaseks, siis ema poolt voolab temas läti (või balti sakslase) veri. Kui Stockholmi koguduse õpetaja Konrad Veem mullu sügisel Palmele kui lookordsele Rootsi kirikuministrile üle andis uue Eesti piibli, vastas Palme oma tänusõnades muuhulgas: "Mu esivanemad ema poolt olid 6 põlve järjest ühe ja sama koguduse õpetajad Kuramaal, seitsmes hakkas põllumeheks ja see on mu ema vanavanaisa".

Palme ema saabus noore neiuna Vene revolutsiooni eest põgenedes Stockholmi, kus ta abiellus mõni aeg hiljem Palmega. Ka Olof Palme on olnud abielus idapõgenikuga. A. 1948 üliõpilasdelegatsiooni koosseisus Prahas viibides sõlmis ta fiktiivabielu ühe tshehhitariga, et teda päästa vabasse maailma.

†

Unustamata armast

Alice Torma't

mälestab kurbuses

KARIN SAAR*EN

Mai-kroonikat Metsakodust

■ 1. — 3. maini toimusid Metsakodus Maleva hundu- ja hellakeste juhtide õppepäevad. Juhiks oli Aino Miks ja perenaiseks Jenny Sidron. Samaaegselt tehti talgutöid maastikul, peamiselt Uudismaal.

■ Suvistepühadel peeti Eesti Skaudijuhtide Kogu peakoosolekut arvuka liikmeskonna osavõtul. Juhatas I. Loorand, protokollis A. Sihiväli. Kinnitati aruanded ja võeti vastu uus tegevuskava ja eelarve. Koosolek kulges haruldaselt üksmeelses ja viljakas vaimus.

■ Nädal hiljem kogunes Metsakodusse Noortemaleva juhtide pere, et arutada maleva jooksvaid küsimusi, eeltöid Maailmalaagriks Saksamaal ja et sisse juhatada gaidide juubeliaastat.

■ Maikuu viimasel nädalavaheutsel külastas bussitäis Örebro eestlasi Metsakodu. Kahe päeva kestel tutvuti Metsakodu maastikuga, käidi saunas, peeti lõkkeõhtut ja löödi kaasa üldistel talgutöödel. Külaskäigust jäid südamlikud muljed nii külalistele kui vastuvõtjatele.

Teaduslik Instituut kirjastamistegevuses

Eesti Teadusliku Instituudi Rootsis korraline aastapeakoosolek toimus neljapäeval 28. mail Eesti Komitee ruumides, Drottninggatan 85, Stockholmis. Eelmise aasta kassaaruandest selgus, et Instituudi tegvus on lõppenud väikese majandusliku ülejäägiga, hoolimata suhteliselt suurtest panustest bibliograafiate kirjastamise alal. Nimelt ilmus 1969 lõpul teisena bibliograafiate sarjas eesti exiil-ajaloolaste bibliograafia, mis maailmateaduses on leidnud soodsat vastuvõttu ja hinnangut.

Prof. Gustav Ränk

Raamatust saadeti rohkem kuj 100 eksemplaari tasuta välja nimekajle teadlasile, instituutidele ja raamatukogudele üle terve maailma, kaasa arvatud okup. Eesti. Selle tulemusena on hakanud saabuma tellimisi bibliograafiale, nii et tehtud kulutusist on tagasi laekunud juba kenake summa.

Tegevuskava arutamise all selgus, et järgmisena bibliograafiate sarjas ilmub sügisel eesti exiilfiloloogide (keele- ja kirjandusteadlaste) bibliograafia, veidi ulatuslikumana kui kuuldavasti ajaloolaste oma. Jätkuvalt on kavas eksiil-eesti psühholoogide, filosoofide ja pedagoogide bibliograafia, mille koostamisega loodetakse alata juba 1970. aasta lõpul. Selle järele kavatsetakse käsil võtta eksiil-juristide ja ühiskonnateadlaste bibliograafia. Kahes viimases osas kavatsetakse lisaks isiklikele pöördumisele avaldada vastavad üleskutsed ka eesti ajakirjanduses.

Eesti Teadusliku Instituudi kirjastamistegevus on päämiselt võimalik olnud rootsi "Statens Humanistiska Forskningsrådeti" ning eesti om organisatsioonide ja ettevõtete toetuse tõttu. Eesti osas on näiteks seni toetussummasid saabunud Balti Humanistide Ühingult 500:— Eesti Üliõpilaste Seltsilt 500:—. Eesti Laenu-Hoiu Ühisuselt 250:—, Eesti Naisüliõpilaste Seltsilt 100:— ja Eesti Kultuurikoondiselt 100:—. Toetust on lubanud ka Stockholms Sparbanken, kuhu otsustati üle kanda kõik Instituudi rahalised hoiused.

E. Teadusliku Instituudi juhatusse valiti nimeliselt: prof. G. Ränk — juhataja, dots. Th. Künnapas ja riigikoht. P. Poom — abijuhatajad, viimane ühtlasi kassapidaja, fil. lic. H. Hagar — sekretär ja dr. A. Soom ametita liige. Revisjonikomisjoni valiti dr. I Arens, mag. A Mägi ja majandusteadl. H. Nurk.

Loenguid ja ettekandeid otsustati edaspidi korraldada koos Eesti Teadusliku Seltsiga Rootsis. Kirjastustegevuse soodustamiseks otsustati veel likvideerida "Monograafiate kirjastusfond" ning sääl leiduvad summad üle kanda erirubriiki: "Kirjastuslikuks tegevuseks". Kuid päämiselt jäädakse ootama kõigi rahvuslikult meelestatud ja tõsiste teaduslike huvidega eestlaste samuti eesti organisatsioonide aktiivsele koostööle ning abile senisest suuremas ulatuses. Ainul sel juhul suudetakse täita edukalt ülesseatud kirjastamistegevuse programmi.

3 miljonit raamatut

Ühes hiljutises Tallinnas ilmuvas ajalehes "Noorte Hääles" avaldati Tartust teade, et Tartu Ülikooli raamatukogu kartoteegi kanti sisse 3 000 000 raamat. Selleks osutunud nsv liidu Teaduste Akadeemia väljaanne "Teadusliku uurimistöö efektiivsuse tõstmise probleemid", mis välja antud Novosibirskis.

Ülikooli raamatukogu fondid kasvavat ajalehe teatel igal aastal 100 000 köite võrra. Iga päev külastavat raamatukogu 1000 inimest, kusjuures raamatukogu laenutavat aastas 102 raamatut iga lugeja kohta.

"Kolme miljoni raamatu juubeli" puhul olevat saanud ligemale 100 raamatukogu töötajat ja aktivisti rinnamärgi, mis asutatud 3 000 000 raamatu saamise mälestuseks.

Eesti üliõpilane demonstreerimas punaarmee vastu

LONDON (EPL) — Lõuna Devonis, Torquays jagasid Puna-armee koori kontserdi eel Princess Theatre ees tuntud "valekavasid" Exteri ülikooli "Monday gruppe" kuulub eesti üliõpilane Toomas Ojasoo, üks noor konservatiiv ja 44 a. vana Torbay kooliõpetaja, kes kandis plakatit "Meenutage Tshehhoslovakkiat". Kohalikud ajalehed "Express & Echo" ja "Herald Express" pühendasid väikesele demonstratsioonile oma esilehekülgedel tähelepanu.

Lehed märgivad, et 19-aastase üliõpilase Toomas Ojasoo vanemad lahkusid Eestist enne kui venelased okupeerisid Eesti. Toomas Ojasoo on lehe esindajale ütelnud, et punaarmee on osa vene rezhiimist, keda kasutatakse verise politseijõuna Euroopas.

Inglise kooliõpetaja ütles: "Ma tunnen et on vale kutsuda sarnaseid inimesi, kuigi nad võivad olla head kunstnikud. Meil on häid Wales'i koore, suurepäraseid briti orkestreid ja tantsijaid. Inimeste mälu on liiga lühike".

Toomas Ojasoo püüdis kava anda ka Rotquay linnapeale, kes tuli just kontserdi eel korraldatud vastuvõtult punaarmee koori auks koos vene saatkonna esindajatega. Üks linnavalitsuse esindaja ja ruttas vahele — moment, mille pressifotograaf jäädvustas "Herald Expressi" ülesandel.

Tooma Ojasoo koos inglise üliõpilasega jagasid sadandeid kavu teatri ees ja T. Ojasoo lubas veel nädala sees kavu jagada. Teatri ees oli kümmekond politseinikku, kuna oodati suuremat üliõpilaste demonstratsiooni, kahjuks ilmus üliõpilastest, välja aga ainult eestlane Toomas Ojasoo ühe kaaslasega.

"Express & Echo" avaldas muide kontserdi eel, 30. aprillil Toomas Ojasoo ja Exeter ülikooli Monday Club esimehe G. A. R. McGregori allkirjadega lugejate kirja kolmeveerulise pealkirjaga "N. Venes see kiri ei ilmuks".

Kirjas meenutatakse, et peaminister Wilson hiljuti andis võimaluse vabalt demonstreerida Lõuna-Aafrika kriketimeeskonna vastu, kuigi demonstrantide gruppides oli vägagi sõjakat elementi. Avalikkus pühendab nendele demonstratsioonidele palju tähelepanu. Kui nüüd N. Liit omapoolseks propagandaks kasutab punaarmee koori, armee, milline invadeeris 1940 ja 1944 Balti riigid, surus 1956 veriselt maha Budapesti ülestõusu ja hiljuti invadeeris Tshehhoslovakkia, siis oleks ka nemad väärt äirateenitud vastuvõttu...

Kohalik elu

GÖTEBORG

Stipendiume ühenduses rahvaülikooli tegevusega

Eesti Rahvaülikooli suvekursusele Gimos, mille korraldab Rootsi Eestlaste Esindus tänavu 3. augustist kuni 15. augustini, on registreerimine alanud.

Esinduse Göteborgi üldkogu on viimaseil aastail võimaluste piirides määranud stipendiume neile Göteborgis elunevaile eesti noortele, kes ühenduses rahvaülikooli kursusest osavõtuga on selleks soovi avaldanud.

Üldkogu püüab ka tänavu võimaluste kohaselt anda toetusstipendiume noortele, kes võtaksid meeleldi osa rahvaülikooli suvekursusest Gimo lossis, kuid kelledel puuduvad väljavaated kogu osavõtumaksu katmiseks, mille suurus on 250 krooni.

Seoses eeltähendatuga palub Esinduse üldkogu juhatus stipendiume vajavaid noori saata vastav avaldus ühes sünniaja äramärkimisega hiljemalt 1. juuliks üldkogu esimehele hr. Elmar Aibastile aadressil: Lövmånadsgatan 3, 415 12 Göteborg. Tel. 46 46 12.

Esinduse Göteborgi üldkogu juhatus.

GÖTEBORG

Algkooli lõpuaktus

Göteborgi Eesti Algkooli õppeaasta lõpuaktus toimub neljapäeval, 11. juunil algusega kell 19 Gamlestadi rahvamajas, Brahegatan 11.

Aktuse kavas on palvus, lühisõnavõtte, õpilastelt deklamatsioone ning laule ning tunnistuste andmine kooli lõpetajaile.

Pärast aktust ühine koosviibimine kohvilauas.

JÖNKÖPING

Smålandi eestlaste suvepäev

Laupäeval, 27. juunil kerkib eestlaste suvepäevade nimistusse Rootsis uus nimi: Smålandi eestlaste suvepäev, mis saab teoks Jönköpingi ja Oskarshamni Eesti Seltside korraldusel Jönköpingi rahvamajas.

Kava on nii pikk, et tänases numbris ei jätkuks ruumi selle kirjeldamiseks. Sellepärast, kaasmaalased paarisaja kilomeetri raadiuse ulatuses Jönköpingi ümber, varuge aegsasti 27. juuni Smålandi suvepäevaks ja jälgige uusi teateid järgneval nädalal.

KORRALDAJAD

Punased saksa miiniväljades

Algus lk. 1

ründavate saksa lennukite eest. Kabuhirmus reisijad hakkasid pommide kartusel jooksma tekil ühest laeva servast teise.

Langevate pommide vihin täitis õhku. "Vironi" pardal asuv sõjakirjasaatja Mihailovski tundis järsku, kuidas laev tema jalgade all värises. Tundus, nagu oleks laeva tekk ülespoole kerkinud. Järgmisel momendil oli ta juba vees ja vajus sügavusse. Peagi kerkis ta aga jälle uuesti veepinnale ning hakkas vajuvast laevast eemale ujuma.

Ta oli miilide kaugusel rannast ning kuulis kõikjal oma ümbrusest appihüüdeid.

Temast ujus mööda kast, millel olid maalitud suurte tähtedega: "Teater: Balti merelaevastik". Ta katsus sellest kinni haarata, kuid tal polnud selleks enam jõudu. Viimasel minutil, kui ta oli juba külmast kangestunud ja surmani väsinud, päästis tema ühe vene rannavalvelaeva meeskond.

Admiral Pantelejev jälgis läbi pikksilma "Vironia" tragöödiat. Ta nägi kuidas laev jäi seisma ning vajus ühele küljele. Laeva kohale kerkis paks õline suitsupilv. Tabatud laevale tõttasid appi päästelaev "Saturn", kahurlaev "Surovõi" ja transportlaev "Alev". Kuid ka "Saturn" jooksis miini otsa ja hukkus. Sama saatus tabas "Alev'it" ja veel kahte transportlaeva.

Üks madrus kahurlaev "Sneg'ilt" jälgis täpselt "Vironia" hukkumist.

Laeva pardal olid peamiselt Balti merelaevastiku staabi liikmed ohvitseride naised, propagandaametnikud, ajalehemehed ja partei tegelased.

Laeva ülemisele tekile oli kogunenud suur grupp inimesi ja kui tekk hakkas vee alla vajuma, kuulis madrus üksikuid revolvrilaske — osa ohvitseridest sooritasid ilmselt enesetapu enne kui laev kadus täielikult voogudesse.

"Sneg'i" meeskond õngitses välja umbes tosina merehädalisi. Mõned neist olid kaotanud täielikult oma riided ja osa mehi olid hüsteerilised. Hiljem üks kahurlaev korjas merest välja veel ühe naise, kes oli end vee peal hoidnud saksa ujuvmiinist kinnihoidmisega.

See oli komandöri abikaasa "Vironia" tragöödia mõjus masendavalt kõigile nendele, kes teistelt laevadelt seda jälgisid. Üks "Sneg'i" pardal viibivaist komissaridest, küsis vihaselt: "Kus olid meie lennukid?"

Ta oli kibestunud "Kirovi" komandörile, kes kihutas uhkelt edasi ja jättis merehädalised saatuse hoolde.

"Vironia" katastroofi hulgas hukkusid teiste hulgas kirjanikud F. Knöasev ja Sabolevski, professor Tsekhnovitser, luuletaja Vasja Skrulev ja Pravda fotomees Misha Prehkner. Miinipanejal "Volodarskil" hukkus ka tuntud eesti kommunist Johannes Lauristin, keda Salisbury nimetab ka kirjanikuks. Lauristin pidi Tallinnas minema ühe jäälõhkuja pardale, kuid see sõitis varem merelaevastiku teatritrupiga välja ning Lauristin kolis üles "Volodraski" pardale.

Kui laevastiku konvoid lähenesid Juminda maaninale, sattusid nad saksa rannapatareide tule alla. Sakslased rakendasid nüüd rünnakule torpeedopaadid, külvates uut hävitust põgenevate laevade rivisse.

(Järgneb)

Mälestades Karl Pärti

Neljapäeval, 28. mail lahkus pärast pikaajalist vaibumist Stockholmi haiglas farmatseut ja apteeker Karl Pärt.

Ridade kirjutaja ees laual on kirjutamise hetkel Korp! Sakala arhiivist võetud leht J. P. enda kirjapandud elulooliste andmetega ja andmete lehe ülemisele äärele kinnitatud päevapildiga 1954 aastast. Sellisena, nagu teda on pildistatud, jääb ta ka meie mälestusse püsima: sõbralik, rahulik, vaikselt huumorimeelne ja mõningate, tänaseks nagu veidi vananenud eetiliste normidega, mis ta juures polnud kunagi rõhutatud, kuid mille tunnustajana ta pälvis sügavat ja loomulikku lugupidamist kõigi nende poolt, kes teda tundsid ja keda ta soojendas jääva sõprusega. Karl Pärt oli aus, hea ja suuremeelne mees, ja mõeldes sellele, et temaga koos kunagi enam pole võimalik meenutada kadunud aegu vaikse Emajõe kaldail, võib muutuda väga-väga sentimentaalseks.

Saksa näitekirjanik Foerster-Meyer on kirjutanud üliromantilise näidendi "Vana Heidelberg", mida mängiti omal ajal ka Wiera teatris Tartus. Selles esineb keegi vana vilistlane, kes noorte üliõpilastega koos elab kaasa kõik noorte seiklused, rõõmud ja mured. Tummfilmi ajastul kehastasid selle näidendi peategelasi sellised suurused, nagu Paul Hartmann printsina, varalahkunud Eva May noore servitriissina ja Werner Krauss vilistlasena. K. P. lahkumine kutsus esile mälestusi selle filmi tegevustikust, kuna K. P. kehastas enda isikus ise seda vana vilistlast kogu enda tundeehitsuses.

K. P. sündis 22. aprillil Tormas. Sealses kihelkonnakoolis sai ta ka alghariduse, mille järele astus H. Treffneri gümnaasiumi haridusesaamist jatkama. Gümnaasiumi kursust lõpetamata astus ta 1911 a. Sõrmuse apteeki Valgas apteegiõpilaseks, 1914. aastal sooritas apteekri-abilise eksamid Tartu ülikooli juures. 1915. aastal mobiliseeriti K. P. Esimesse Maailmasõtta. Selle kestel teenis ta mitmes sõjaväe apteegis — hapniku aparaadi käsitlejana, ase-farmatseudina ja apteegi juhatajana. 1918 a. kevadel lõpetas K. P. eksternina gümnaasiumi Orjoli poegl. gümn. juures ja sama aasta sügisel asus ta õppima arstiteadust äsjaavatud Orjoli ülikoolis. 1919 a. kevadel, Vene kodusõja ajal, oli ta sõjaväe apteegi juhatajaks Kotelnitshi linnas, missugusel kohal töötas 1920 a. sügiseni, mil opteerus kodumaale ja astus Tartu ülikooli arstiteaduskonna farmaatsia osakonda. Lõpetas selle 1924 a. rohuteadlasena. 1921 a. rentis K. P. kuueks aastaks Torma apteegi ja 1927 a. omandas ta Valgas C. Rückeri apteegi, mille omanikuks ja juhatajaks oli kommunistide okupatsioonini, olles Valgas ka sealse linnavolikogu juhataja abiks. Kodumaalt lahkumise aastal 1944 siirdus K.P. Saksamaale, kus oli Seesenis Harzi jalamil apteegi juhatajaks. 1948 a. saabus K. P. Rootsi, kus oli lühemat aega apteegis laborandi abiliseks. Kuni pensionile minekuni töötas K. P. Stockholmis Tehnika Ülikooli fotograafia instituudis. Teda jäid leinama kodumaal poeg ja tütar.

Kolm-neli kuud tagasi viibis K. P. viimast korda konvendis oma kaasvilistlaste ja noorte kaasvõitlejate seltskonnas.

"See oli mulle viimseks korraks siin viibida", ütles ta lahkumisel. Ta oli juba surmast märgitud ja ta teadis seda ise.

Tuhat tänu vanale vilistlasele paljude kaunite tundide eest!

JÜRI REMMELGAS

EPK ja RPR arutasid

Algus lk. 1

andeid analüüsiti delegaatide poolt mitmest vaatevinklist ja sõnavõtjate poolt tõsteti oma töökuses esile Göteborgi ja Alingsåsi Kogu.

Alfred Andersoni tervitus New Yorgist, samuti Rudolf Schmuuli ja Eduard Laanemetsa tervitused võeti vastu kiiduavaldusega. E. Aibasti ettepanekul valiti endine Tööjuhatus ühehäälselt tagasi koosseisus: esimees Ruut Paglant, abiesm. Gustav Tomander, sekretär Edulf Schmuul, liikmed: Jüri Loosme, Felix Kello, Eduard Lannemets ja Arvo Palmisto (uus).

Et tihedamat sidet hoida eestlastega kohtadel, selleks valiti laiendatud Juhatus järgmises koosseisus:

E. Aibast, Tõnis Ausmaa, Valmar Erik, Annus Estra, Gunnar Hein, Ado Irval, Mihkel Jüris, Felix Kello, Eduard Laanemets, Jüri Loosme, Daniel Lõugas, Olaf Muruk, Elmar Märtin, Ruut Paglant, Arvo Palmisto, Ervin Pang, Voldemar Pielbusch, Priidu Puusepp, Voldemar Põlder, Nikolaus Raag, Märt Raud, Arnold Sergo, Rudolf Schmuul, Gustav Tomander, Edgar Söster, Elmar Tõldsepp, Kristofer Österman, Albert Uukareda ja Jaan Õunap.

Läbirääkimiste all oli elavaid sõnavõtte mitmesuguste ühiskonna ja välisvõitlusesse puutuvate poliitiliste ja taktika küsimuste üle. Sõnavõtsid: E. Märtin, E. Vares, P. Puusepp, E. Aibast, A. Estra, G. Tomander, V. Pielbusch, M. Jüris jt. Valentin Vabi, Vingåkerist, kui kutseline õpetaja selgitas kooli küsimusi. Pärast lühikest vaheaega jatkus

RPR TÖÖKONVERENTS

Konverentsi avas Rühma esimees Mihkel Jüris. Konverentsi juhatajaks valiti E. Aibast ja protokollijaks O. Muruk, ühehäälselt.

M. Jüris oma sisukas välispoliitilises ettekandes käsitas praegust rahvusvahelist poliitilist õhkkonda ja olukordi ning selle tõenäolist võimalikku arengut lähemas tulevikus.

Kõneleja puudutas Vietnami sõda, Nõukogude Liidu ja selle satelliitmaade vahekordi Sovjetiga. Hiina agressioonipoliitikat ja Iisraeli-Araabia tüliküsimusi ja lootusi Eesti vabanemise suhtes. Samuti lääneriikide suhtumist meie probleemidesse. Lõpuks peatus kõneleja REE eelseisvate valimiste juures. Tõstes esile Esinduse valimiste tähtsust ja puudutas arengut REE vahekordades Rootsi ametasutuste ja riigivõimuga. Pärast kõnet istuti pidulikult kaetud õhtusöögi lauda. Õhtu möödus neljapalade jutustamise ja ühislaulu helide kõlades.

Pühapäeva hommikul jatkus konverents. P. Puusepp oma ettekandes tutvustas PRP valimiste-programmi ettepanekut, mis oli komisjoni: Puusepp, Estra, Muruki poolt väljatöötatud. O. Muruk refereeris üldvalimistega seoses seisvaid valimistehnilisi probleeme. Seoses sellega tõi ta näiteid koostöövaimust Esinduses ja selle tulemusi praktilises läbikäimises meie rahvusgrupis.

Ettekannetele järgnesid huvitavad sõnavõtud muuseas H. Leis, H. Uukareda jt. poolt, mis puhuti kutsusid esile lõbusaid aga ka pilkelisi repliike. Enne koduteel asumist olid konverentsist osavõtjad palutud abielupaar Kellode poolt pidulikku lõunalauda, kus F. Kello orienteeris osavõtjaid Bankerydi ja Jönköpingi eesti koloniist ja viimase rahvuslikkust tööst. Pererahvale osavõtjate tänu andis edasi E. Aibast. Meeldiva mulje kogu kahepäevasest tööst jättis organisatoorne sujuvus ja sundimatus.

Leinateateid

Stockholmis sai maikuu algul õnnetut surma Osvald Täht, umbes 45. a. vana. Tema kaubamopeed põrkus kokku autoga.

Stockholmis suri 29. mail Eduard Danberg, sünd. a. 1905 Narva Jõesuus.

SIIT ja SEALT

● Saksamaal Hessenis (Hersfeldis elunev Ingrid Schafft oma arstist mehega külastas New Yorgis oma õde Edith Wulffi.

● Liilia Corradi, kes sügisel alustab muusikaalaseid õpinguid New Yorgi ülikoolis, võeti vastu Aspenis Colorados toimuvatele muusika suvekursustele, kus ta õpib laulu klassis.

● Sao Paulo eesti koguduse uude nõukogusse valit dr. Ilmar Kaarna (esimees), Ally Worsman, Paul Resimann, Konstantin Soots, Johannes Liblik, Herman Müller, Alide Slet, Juta Ohaka, Aksella Luts, Vive Müller, Marlene Suursoo ja Olev Saukas.

■ 9. ja 10. mail toimusid suuremad kevadtalgud ligi 30 osavõtjaga lähedalt ja kaugelt. Tehti tublisti tööd ning tunti rõõmu kevadest.

Noored ja vanad, kõik rahvuslikult mõtlevad eestlased, loevad ainukest vaba eestluse igapäevast sidemeest ja häälekandjat

EESTI PÄEVALEHT

Aeg on tellimisi uuendada uueks terminiks

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused (täita postil ajalehtede tellimiskaart, märkides Eskilstuna-Kuriren, uppl. C). Tellimishinnad: aasta — kr 147:—, termin (4 kuud) — kr 53:—, kuu — kr 15:—.

Uuendage aegsasti, et lehe saamises ei tuleks vahet!

UUDE TERMINI EESTI PÄEVALEHEGA!